Universitat de Girona
Institut de Recerca Històrica

INSTITUT DE RECERCA HISTÒRICA

DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

Reflexió estratègica del contracte-programa 2008-2013

Maig 2010

ÍNDEX

Preliminars: el procés d'elaboració del document

1. L'IRH: orígens i estructura
2. L'IRH: objecte i funció
3. El context de l'IRH
4. Anàlisi (i): "Punts forts"
5.Anàlisi (ii): "Punts febles"
6. Actuacions per al període 2010-1013
7. Calendari de les actuacions

Observacions finals

Annex núm. 1:
Convocatòries i actes de les reunions realitzades.

Annex núm. 2:
Estudi d'Enric Saguer i Antoni Rico, "Els instituts universitaris de recerca en Història a Catalunya, Espanya i l'entorn europeu", Universitat de Girona, 2007.

PRELIMINARS

El procés d'elaboració del document

Aquest document col·lectiu és el resultat d'una discussió gradual i successiva, que va començar al nivell de cadascuna de les seccions de l'Institut, i que va culminar, amb la discussió i aprovació subseqüent, al Consell de l'Institut. La peculiar estructura de l'IRH, amb tres seccions diferenciades i d'un perfil prou singular (vegeu *infra* apartat núm. 1), feia recomanable una seqüència d'aquesta mena. Les fases principals del procés han estat les següents:

Primerament, es va endegar una discussió sectorial, en l'àmbit de cadascuna de les seccions de l'IRH, vertebrada pels respectius coordinadors de secció, i segons les pautes facilitades per la Vicegerència de l'Àrea Acadèmica.

A continuació, els resultats d'aquesta primera ronda de discussions es van fer arribar a la Comissió de Govern de l'IRH, que aplega els coordinadors de secció de l'IRH, el seu director, el secretari, i la cap administrativa de l'Institut (reunió del 3-II-2010; vegeu Annex núm. 1). En aquesta mateixa reunió també es va debatre un guió del document a elaborar, presentat pel director de l'Institut, i que havia estat distribuït prèviament entre els membres de la Comissió de Govern de l'IRH.

En una data ulterior, es va convocar un Consell d'Institut (reunió del 18-II-2010; vegeu Annex núm. 1) la finalitat del qual va ser la discussió conjunta d'un primer esborrany de la reflexió estratègica, que havia estat prèviament distribuït entre tots els membres de l'IRH per via electrònica.

Arran d'aquesta reunió, el director de l'Institut va elaborar una nova versió del document, la qual es va enviar per via electrònica a tots els membres de l'IRH.

Finalment, es va convocar un nou Consell d'Institut (7/IV/2010) per sotmetre el nou document a les esmenes oportunes i formalitzar la seva aprovació per part dels membres de l'Institut.

Ulteriorment, una darrera versió del document es va enviar electrònicament a tots els membres de l'IRH, per si volien suggerir algun retoc, i tot seguit es va "penjar" a la web de l'Institut.

Les dificultats

Cal dir que l'elaboració de la reflexió estratègica de l'IRH ha estat més laboriosa d'allò previst inicialment, sobretot per les insuficiències i els errors detectats en matèria d'informació en general, compilació de dades institucionals, i determinació dels indicadors quantitatius per part de les instàncies corresponents de la UdG. Algunes raons de tot plegat són:

La separació de les seccions de l'antic Institut de Llengua i Cultura Catalanes, i l'adscripció al nou IRH dels membres de l'antic Institut del Patrimoni Cultural, van originar pèrdues o trastocaments de dades que han trigat en poder ser (parcialment) corregits.

Pel que fa a la informació procedent del GREC, tot sembla indicar que, ara com ara, és notòriament deficitària, almenys en relació a alguns currículums individuals, i fins i tot –cal remarcar- estranyament esbiaixada (o declinant) en la quantificació de la producció científica dels membres de l'IRH: un assumpte que encara cal esbrinar amb cura, sobretot si es vol arribar a establir (tal com sembla) indicadors amb un valor numèric.

Tampoc no són gaire exactes les xifres facilitades per l'OITT en matèria d'indicadors; encara que en aquest cas la corba de dades ens pugui afavorir. En particular, sota la rúbrica de "projectes competitius" tot sembla indicar que hi ha una barreja de projectes de recerca triennals de finançament públic i ajuts d'una altra índole, potser

també competitius i de caràcter públic, però de natura força distinta, com ara "accions complementàries", etc.

Finalment, no hi ha gaire informació disponible sobre els instituts afins a escala catalana i europea. La plataforma "Uneix" del Comissionat per Universitats i Recerca no ofereix a hores d'ara ni una sola dada en relació a la recerca i als instituts de recerca d'àmbit català. Tampoc no se'n diu res, dels instituts de recerca, en el document elaborat per Victòria Miquel i Martí (AGAUR), sobre "Grups de recerca de Catalunya: Procés de reconeixement i estat actual", i presentat dins una jornada sobre "L'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials", organitzada per AQU Catalunya els dies 28-29/I/2010. Finalment, tampoc no hi ha (que sapiguem) cap "uneix" europeu dedicat als instituts de recerca. Aquestes mancances, però, han pogut ser parcialment subsanades gràcies a l'estudi d'Enric Saguer (membre de l'IRH) i Antoni Rico, "Els instituts universitaris de recerca en Història a Catalunya, Espanya i l'entorn europeu", elaborat i presentat l'any 2007, arran de la separació de l'antic Institut de Llengua i Cultura Catalanes i la simultània separació de l'IRH (vegeu Annex núm. 2).

1. L'IRH: ORÍGENS I ESTRUCTURA

L'Institut de Recerca Històrica (IRH) de la Universitat de Girona (UdG) es va crear l'1 de febrer de l'any 2008, arran d'un acord adoptat pel Consell Social de la Universitat de Girona. La fundació de l'IRH culminava el procés de separació de les seccions d'Història – Jaume Vicens Vives i de Filologia Catalana – Francesc Eiximenis de l'antic Institut de Llengua i Cultura Catalanes (ILCC), fundat l'any 1985, i la seva conversió en dos instituts distints i independents: l'IRH i el nou ILCC. Cal consignar, però, que a l'origen de l'IRH hi ha també la supressió simultània de l'Institut de Patrimoni Cultural de la UdG, arran de la creació de l'Institut Català de Patrimoni Cultural, i la vinculació subseqüent dels grups de recerca de l'antic IPC de la UdG al nou IRH.

Estructura

Originàriament, la secció d'Història – Jaume Vicens Vives de l'antic ILCC constava d'una secció única, i la seva especialitat, d'ençà de l'any 1993, era la Història de les societats rurals. Arran del procés de separació de les seccions de l'antic ILCC –i de la dissolució simultània de l'antic Institut de Patrimoni Cultural- es va ampliar tant el nombre de membres i seccions com el d'especialitats o temàtiques predominants. Actualment, l'IRH consta de tres seccions:

- el Centre de Recerca d'Història Rural (CRHR)
- el Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria (LAP)
- el Seminari Permanent en Estudis Polítics i Culturals (SPEPC)

Cadascuna d'aquestes seccions incorpora:

- un o més grups de recerca (UdG i SGR)
- un o més projectes d'investigació, i
- una o més línees d'investigació

Així, el **CRHR**, especialitzat en Història Rural, prioritza la recerca en els camps de:

- Els drets de propietat i les formes d'explotació del treball pagès (segles XII-XX)
- Les condicions ambientals i el desenvolupament agrari (segles XIV-XX), i
- El paisatge i la memòria social (segles XIV-XX, i subtemes com ara el pairalisme, els llocs de memòria de la societat rural tradicional, i les relacions entre paisatge i nació).

El CRHR és la seu de la secretaria de la Sociedad Española de Historia Agraria (SEHA).

La recerca del **LAP**, al seu torn, abasta l'àmbit de la prehistòria, el món antic i l'arqueologia. Actualment, es concentra en:

- El coneixement del món antic a les comarques gironines, assenyaladament, la romanització del territori
- Les excavacions prehistòriques a Serinyà
- Les pintures murals prehistòriques del Sàhara
- La recerca arqueològica a Tarragona i Itàlia

Finalment, el **SPEPC**, aplega, essencialment, dos grups o camps de recerca:

- el Grup de Recerca en Estudis Culturals, especialitzat en la Cultura escrita i visual (èpoques medieval i moderna)
- el grup Història, Memòria i Identitats, que estudia la memòria històrica a l'època contemporània; les identitats (polítiques, nacionals, socials i de gènere); i la història política (èpoques moderna i contemporània)

Cadascuna d'aquestes seccions està formada per membres que corresponen a Personal Acadèmic (Professorat a temps complert i becaris de recerca) [PDI] i Col·laboradors. En el primer cas, s'admet l'adscripció a més d'una secció. Totes tres seccions comparteixen el Personal d'Administració i Serveis: un tècnic en recerca i una auxiliar administrativa que es comparteix amb el nou ILCC. Actualment, l'estructura i la fesomia de l'IRH es pot representar tal com es fa a les Taules núm. 1 i 2. En el primer cas, es prenen en consideració les dades actualitzades de la pàgina web de

l'IRH; en el segon, les dades estrictes de la recent enquesta d'"investigadors actius" de la UdG:

Taula núm. 1. COMPOSICIÓ DE L'IRH (I)

SECCIÓ	PROFESSORS	BECARIS	TOTALPDI	COL·LAB.S	TOTAL
CRHR	16½	3 ½	20	18	38
LAP	11	2	13	5	18
SPEPC	11½	2 ½	14	13	27
Total	39	8	47	36	83

Font: Pàgina web de l'IRH.

Taula núm. 2. COMPOSICIÓ DE L'IRH (II)

SECCIÓ	PROFESSORS	BECARIS	TOTALPDI
CRHR	9	4½	13½
LAP	6	4	10
SPEPC	9	3½	12½
Total	25	12	37

Font: Enquesta d'investigadors actius (curs 2009-2010)

2. L'IRH: OBJECTE I FUNCIÓ

L'IRH de la UdG és una unitat l'objecte de la qual és la investigació científica en el camp de la Història en general; des de la prehistòria i l'arqueologia fins a la història contemporània, i en una perspectiva comparada i transversal.

En conseqüència, són funcions pròpies de l'IRH el foment i el desplegament de la recerca en aquest àmbit científic mitjançant l'elaboració i realització de projectes científics, la difusió dels seus resultats, i la formació del personal investigador.

Per assolir els seus objectius, els membres de l'IRH:

- Participen en les convocatòries (UdG, nacionals i europees) de projectes de recerca competitius
- Estableixen vincles personals i institucionals amb altres centres universitaris i de recerca
- Impulsen una variada activitat acadèmica i d'intercanvi científic: seminaris regulars amb professors convidats i investigadors en formació; jornades i congressos especialitzats; publicacions pròpies i co-participades, etc.
- Cerquen aliances i recursos amb i en les institucions públiques i privades locals o pròpies de la seva àrea d'influència
- Difonen la seva recerca a través de publicacions especialitzades i –eventualment- de caràcter divulgatiu

La finalitat de tot plegat fóra:

- Assolir i mantenir un nivell d'excel·lència reconeguda en un seguit de camps o àmbits del saber històric; en particular, aquells que defineixen el perfil principal de cadascuna de les seccions de l'IRH (vegeu *supra* apartat 1)
- Afavorir i potenciar aquesta recerca de l'excel·lència mitjançant la tutela i promoció dels investigadors en formació

3. EL CONTEXT DE L'IRH

De portes endins, i a escala de la UdG, la rellevància de l'Institut sembla indubtable: només cal recordar o recalcar que l'IRH acull i vertebra la major part de la recerca històrica que es fa a la UdG (amb prop d'una cinquantena d'investigadors). La resta es canalitza a través del Departament d'Història i Història de l'Art de la Facultat de Lletres de la UdG (que compta amb uns 25 investigadors sobre un total de 73 membres, encara que alguns d'aquells –com ara el grup de Teories Artístiques Contemporànies- no es dediquen a la recerca històrica). En qualsevol cas, la voluntat

del Departament i de l'Institut és reforçar els lligams de recerca i arribar a establir alguna mena d'articulació o cooperació institucional.

Per contra, identificar el lloc i el rang de l'IRH en el context universitari i científic català, espanyol i europeu no resulta tan fàcil. Ja hem fet esment (vegeu *supra* "Preliminars") dels dèficits informatius existents en aquest àmbit. De l'informe Saguer-Rico (2007), que es pot consultar en detall, tant les dades com la metodologia emprada, al final d'aquesta memòria (vegeu *infra* Annex núm. 2), es pot deduir, però, que:

- A diferència d'alguns països europeus (França, Anglaterra, Itàlia), els instituts universitaris de recerca en Història dins l'àmbit de l'estat espanyol són comparativament menys nombrosos, i, en total, romanen encara per sota de la mitjana europea.

- A l'estat espanyol, aquests instituts de recerca en Història es concentren, amb molta diferència, en els àmbits autonòmics de Madrid i Catalunya.

- A Europa o a Espanya, el perfil majoritari dels instituts de recerca en Història és el de caràcter general, transversal o "transedàtic", mentre que els instituts d'Història específics o monotemàtics (d'un període històric en particular o dedicats a una especialitat temàtica) són l'excepció. L'IRH s'adiu amb la primera tipologia.

- Pel que fa a la mida mitjana dels instituts de recerca en Història, la norma és una franja que oscil·la entre els 11 i els 30 membres. L'IRH, en termes de PDI, s'ajusta a aquesta pauta, i fins i tot amb escreix.

- A escala espanyola, l'IRH té pocs paral·lels (una de les poques excepcions sembla ser l'Instituto Universitario de Historia de Simancas, que acull recerques i investigadors d'història medieval, moderna i contemporània; i d'història de l'art, història social, història econòmica i història política).

- En l'àmbit català, l'IRH tampoc no té gaires equivalents. De fet, per estructura i per vocació, i salvant totes les distàncies o els inevitables factors d'escala, només hi ha un altre institut d'un perfil semblant, l'Institut d'Història Jaume Vicens Vives de la Universitat Pompeu Fabra. Aquest institut, però, no constitueix una veritable "competència" o "amenaça". D'una banda, perquè les línees de recerca no són prou coincidents. I d'una altra, perquè els membres d'algunes seccions de l'IRH mantenen vinculacions de recerca profitoses –intel·lectualment i científicament parlant- per a totes dues parts. Altrament, l'activitat de l'IHJVV de la UPF, ara com ara, s'adreça, bàsicament, als estudiants de l'UPF, i no sembla que pugui interferir en el radi d'acció o influència, real i potencial, de l'IRH de la UdG. De manera semblant, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), tampoc no és percebut com una amenaça real o potencial pels membres del LAP de l'IRH, i gairebé per les mateixes raons abans apuntades: les prioritats de recerca de l'ICAC (la ciutat antiga; l'arqueologia del paisatge i del poblament a l'època greco-romana; el comerç antic i les produccions artístiques) no coincideixen completament amb les del LAP de l'IRH; l'ICAC tampoc no té una implantació territorial gaire notable a les comarques gironines (a diferència de les comarques de Lleida i Tarragona); i finalment, els membres del LAP de l'IRH també mantenen relacions regulars i profitoses de cooperació científica amb l'ICAC.

- Si es pren en consideració la variable "suport administratiu" de la recerca, tot i la gran varietat de casos, l'IRH (amb un tècnic de recerca i mig –*sic*- auxiliar administratiu) figura decididament a la banda baixa.

- La productivitat científica de l'IRH, per contra, resulta del tot remarcable o estimable, a escala catalana o dins el conjunt, i tant si es pren com a índex el nombre de publicacions com les activitats dutes regularment a terme (seminaris, publicacions pròpies, etc.).

4. ANÀLISI (i): "PUNTS FORTS"

La reflexió estratègica al voltant de l'IRH i el seu futur també ha de tenir en compte tant les febleses eventuals com el seu potencial més o menys desplegat fins ara, és a dir, els anomenats "punts forts". Alguns d'aquests es dedueixen fàcilment de l'anàlisi comparativa anterior, i encara que sigui una mica reiteratiu, cal tornar a emfasitzar-los:

- Relativa **singularitat** de l'IRH a escala catalana i espanyola, i homologació en una perspectiva europea (tal com mostra l'informe Saguer-Rico, 2007).

- Elevada **productivitat científica** en unes condicions no sempre idònies i manifestament millorables en termes de dotació. Malauradament, els dèficits informatius i curriculars del GREC no permeten, ara com ara, una demostració quantitativa d'aquesta asseveració. Tanmateix, es poden tenir en compte:

    - Les **memòries** triennals d'activitats de l'antic Centre de Recerca d'Història Rural: triennis 2001-2003 (en suport paper, Universitat de Girona, 2004), 2004-2006 (dins la memòria de *Sol·licitud de separació de les dues seccions de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes i creació d'un Institut de Recerca Històrica*, Universitat de Girona, octubre 2007, Doc. I, pp. 71-129, memòria de les activitats dels anys 2001-2006), i 2007 (format digital), el darrer any del CRHR. La primera memòria del recent IRH, corresponent al trienni 2008-2010 no és encara disponible (es prepararà a finals del 2010 i es farà pública a principis de 2011)..

    - El nombre de **projectes de recerca competitius** ("vius" i "morts"), i que, segons les dades de l'OITT, han passat de 13, el curs 2006-07, a 21, el curs 2008-09; tot i que, tal com ja hem exposat als preliminars d'aquesta memòria, aquesta xifra barreja projectes de recerca triennals i de finançament públic (un total de 8, actualment) amb ajuts d'una altra índole, també competitius, però puntuals o "finalistes", i que no es poden assimilar a veritables "projectes de recerca". Provar de destriar i

d'aclarir, a hores d'ara, aquest embull de dades és una feinada que ni el director ni la secretaria de l'IRH no poden dur a terme. Assenyalem, però, l'existència de dos projectes europeus, els anys 2008-10, i la seva previsible renovació el proper trienni. En qualsevol cas, hi ha pocs professors de l'IRH que no estiguin, actualment, implicats en projectes de recerca "vius" (7 sobre 39, únicament), la qual cosa –dit sigui de passada- no dóna gaire marge de maniobra davant una eventual ampliació de l'escala de recerca.

- El nombre d'"**investigadors actius**" de l'IRH (amb un dèficit de l'ordre del 10%, únicament, i després de les darreres al·legacions, segons les dades del Vicerectorat de Recerca i Transferència, tot i que el recompte general –de l'IRH i altres instituts de recerca- s'hagi fet, presumiblement, segons uns criteris no sempre idèntics i que no han afavorit precisament l'IRH o la seva rellevància dins el conjunt) i de reconeguts **especialistes** en camps de recerca prou diversos. Entre el nombre d'investigadors assolit per l'IRH cal remarcar també l'elevat percentatge (un 33% del conjunt) de becaris o "investigadors actius en formació".

- El nombre de **Grups de Recerca Consolidats (SGR)**: un total de 3 (1 per secció) per al període 2009-2013.

- Les **publicacions pròpies i co-participades** de l'IRH:

  La *Biblioteca d'Història Rural*, amb un total, a hores d'ara, de 25 títols publicats (amb un ritme de dos volums anuals).
  La publicació de la revista anual *Estudis d'Història Agrària*.
  La col·lecció *Studies in the Rural World in the Roman period*, amb un total, a hores d'ara, de 4 números publicats, i que recull les actes de les Jornades Internacionals sobre el món rural a l'època romana (vegeu *infra*).

La sèrie *Excavacions Arqueològiques a la Muntanya de Sant Julià de Ramis* (amb una periodicitat quinquennal).

La revista anual *Studium Medievale. Revista de Cultura Visual – Cultura Escrita* (en col·laboració amb l'Associació d'Amics de Besalú), fundada l'any 2008, i amb 2 números publicats.

- Les **activitats periòdiques**, com ara:

El Seminari d'Història Econòmica i Social, organitzat pel CRHR, i que porta 21 edicions.

El Seminari d'Història Rural, del CRHR (anual).

Les Jornades d'Història Rural, organitzades entre el CRHR de l'IRH i l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines (bianuals).

El Seminari d'Història Medieval, organitzat conjuntament amb el C.S.I.C (anual)

El Seminari de Laboratori del LAP (anual).

Les Jornades Internacionals sobre el Món Rural a l'Època Romana (Banyoles), anual, i amb un total de 5 edicions.

El Seminari Internacional de Cultura Escrita Josepa Arnall i Juan, organitzat pel Grup d'Estudis Culturals del SPEPC, amb 6 edicions fins a la data (anual).

El *Colloquium Studium Medievale*, organitzat pel Grup d'Estudis Culturals del SPEPC, iniciat l'any 2007, i amb 4 edicions fins ara.

Els seminaris de formació de personal investigador, a càrrec de professors convidats, i les jornades d'estudis ocasionals, adreçades tant als investigadors en actiu com als becaris i investigadors en formació de l'IRH

- La connexió amb **l'entorn** o el territori. L'IRH no sols es beneficia de la xarxa existent d'arxius i institucions locals de recerca (Institut d'Estudis Gironins;

Institut d'Estudis Empordanesos; Institut d'Estudis del Baix Empordà; els Centres d'Estudis de la Selva, del Ripollès o de Banyoles, Museu del Suro de Palafrugell, etc.) de l'àrea geogràfica corresponent, sinó que també potencia la creació de xarxes mixtes de recerca, entre la universitat i els centres i els arxius locals. Aquest és el cas de l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines fundada l'any 1999, i amb un total de 180 socis; i el dels convenis de recerca signats amb institucions com ara l'Ajuntament d'Hostalric o el Museu del Suro de Palafrugell.

- Els factors d'escala són també favorables a l'hora de potenciar la **transversalitat** i els **intercanvis interdisciplinars** entre els membres de l'IRH, la qual cosa li dóna també un valor afegit, potser no gaire mensurable o quantificable, però que influeix positivament en l'orientació de l'activitat científica de l'IRH.

5. Anàlisi (ii): "PUNTS FEBLES"

Tot i que la manca –ja comentada- d'uns indicadors interns i externs ajustats a la realitat i/o de caràcter comparatiu és una dificultat seriosa a l'hora d'avaluar els dèficits de l'IRH, es poden assenyalar els següents:

- La **diversitat de la recerca** individual i col·lectiva dels membres de l'IRH no sempre juga a favor d'una "visibilitat" -com es diu ara- de l'Institut i dels seus principals camps de recerca. Cal, doncs, evitar una dispersió excessiva dels esforços de recerca i afavorir, per contra, una recerca més convergent i potser més eficient en termes de rendiment i d'indicadors externs de qualitat –tot plegat, ben entès, sense forçar les coses ni incomodar ningú.

- Els **resultats de la recerca** no sempre són prou visibles ni prou valorats degut a una política de publicació no gaire premeditada o poc estratègica (publicació en determinades llengües i/o en llocs de poc impacte o difusió). Cal,

doncs, que els grups de recerca facin una reflexió sobre aquesta qüestió, i que es fixin uns objectius en aquesta matèria (llibres i/o revistes; selecció de revistes d'impacte; nombre de treballs en anglès, etc.).

- Tot i que el nombre de becaris de l'IRH és raonablement elevat, el **nombre de tesis doctorals** acabades i llegides en el termini adient és comparativament baix. Tot i que aquest no és un àmbit d'actuació exclusiu de l'Institut (perquè pertoca als Departaments de la Facultat de Lletres), és evident que els professors de l'IRH, en qualitat de tutors de la recerca i el treball dels becaris corresponents, poden vetllar més intensament i eficaç per una millora dels resultats en aquest camp (mitjançant la delimitació de la recerca, el seu ajustament al calendari previst, i un seguiment periòdic del treball i de les dificultats). En aquest sentit, fóra desitjable que el PAS de la UdG (de l'IRH o altres unitats) que es troba en aquesta situació –l'elaboració d'una tesi doctoral- pugui incorporar-se als projectes de recerca corresponents, sobretot si es té en compte que aquest gènere de recerques també reverteixen econòmicament a la UdG. Finalment, tampoc no podem descartar que l'obligació de cursar un màster d'ensenyament per poder optar a les oposicions de Secundària no tingui –tal com ja van advertir els degans de Lletres de tota Espanya al seu dia- un impacte negatiu en el nombre de becaris de recerca, alumnes de màsters de recerca i tesis doctorals llegides.

- La **dotació administrativa** de l'IRH constitueix un veritable "coll d'ampolla", que no sols impossibilita incrementar l'escala de la recerca, sinó mantenir el ritme actual (llevat d'esforços extra de totes les parts implicades, que es fan, però que no poden ser una solució permanent). Cal recordar que els costos de gestió en una universitat petita no són proporcionalment menors, sinó tot el contrari. La sol·licitud d'un increment de personal ha estat repetidament plantejada a les instàncies corresponents, però, pel que sembla, el problema és irresoluble (sobretot, quan hi ha altres Instituts amb el mateix problema o amb menys personal encara).

- Es fa un ús poc intensiu encara de les **possibilitats digitals i virtuals** de l'IRH. A més de les informacions puntuals o d'actualitat, la web de l'IRH hauria d'esdevenir un lloc de referència o de consulta per a tots aquells estudiosos de les matèries i línees de recerca representades a l'IRH. Cal pensar, doncs, en la incorporació de materials diversos, com ara: treballs publicats, materials (documents escrits, gràfics, visuals), relacions bibliogràfiques, crides de recerca, etc.

- Cal incrementar les traduccions –a l'anglès, però també al castellà- de materials a la **pàgina web** de l'IRH.

- La **falta d'espai**. La sala de l'IRH és insuficient per acollir totes les activitats que es fan. Els becaris, en particular, no disposen d'un espai idoni per a la seva feina; en part, perquè la sala de l'IRH fa també funcions de sala de professors –inexistent- i centralitza la impressió dels despatxos dels professors. Cal fer notar, a més, que s'hi ha deixat de fer algunes activitats –com ara la lectura de tesis- per aquest solapament d'usos de l'espai

- Tampoc no ajuda gaire el context més immediat, és a dir, una **política de recerca de la UdG** poc definida (o poc valenta?) i que no sempre detecta els focus d'excel·lència reals o potencials. A tall d'exemple es pot citar la recent aprovació en Consell de Govern d'una normativa sobre els anys sabàtics que –tal com van denunciar tots els directors d'instituts de recerca de la UdG: a) s'ha elaborat al marge de qualsevol representació i participació dels esmentats instituts, i b) confon o perverteix la finalitat d'aquesta figura acadèmica, en presentar-se com una (altra) remuneració per l'activitat de gestió acadèmica i en admetre alguns supòsits (com ara el treball de metodologies docents o l'establiment de contactes amb institucions de prestigi) que tampoc no tenen una relació directa amb la recerca. Altrament, els resultats de la recent avaluació d'"investigadors actius" tampoc no són –creiem- un veritable reflex de l'excel·lència a la UdG ni del lloc de l'IRH dins el ranking o el conjunt universitari gironí; presumiblement, pel fet d'haver adoptat uns criteris

d'avaluació o exigència prou distints segons els casos, la qual cosa pot desincentivar els esforços de recerca de gran abast i de llarga durada. Altres cops, l'IRH i la recerca de Lletres en general també s'han vist perjudicats per l'aplicació d'uns criteris d'avaluació i distribució de recursos que són més propis de Ciències que no pas de Lletres, i que donen prioritat als mitjans de recerca i a la seva adquisició i aplicació. Els investigadors de l'IRH volen remarcar, un cop més, que la recerca en Història, i la seva eficiència, recalca abans de tot en les persones i en la seva activitat –comparativament menys costosa per a les arques universitàries i públiques.

- Finalment, la **radicació** gironina de l'IRH, a desgrat dels avantatges enumerats en l'apartat anterior, tampoc no facilita una "visibilitat" immediata. L'IRH haurà de cercar la manera de fer-se més present fóra de Girona i el seu entorn (via digital? mitjançant aliances i federacions amb altres institucions de recerca, idealment o almenys d'àmbit barceloní?).

6. ACTUACIONS PER AL PERÍODE 2010-1013

Actuació núm. 1:

Regularitzar el GREC. Però en tots els sentits. Això vol dir, d'una banda, assegurar la inclusió, actualització i validació anual (almenys) dels currículums dels membres de l'IRH, mitjançant un seguiment –i recolzament, si cal- des de la secretaria de l'IRH. Però també, i d'altra banda, millorar –per part de qui pertoqui- el protocol de validació dels currículums –evitar el "segrest" del currículum durant el període de validació; acabar amb les validacions parcials o incompletes dels currículums lliurats, etc.-, la jerarquització de la informació –diferència entre llibres, articles, articles de divulgació, etc.-, i subsanar alguns problemes detectats de funcionament –com ara que l'OITT no "veu" exactament la mateixa pàgina que l'usuari o informacions no coincidents en diferents pàgines web que es nodreixen del GREC.

Actuació núm. 2:

Potenciar **l'IRH virtual o digital**, tot i la manca de mitjans per fer i mantenir una web actualitzada i de qualitat (en particular, per la manca d'un suport administratiu permanent per aquesta funció). Una solució parcial pot ser potenciar les pàgines personals dels professors del Departament, que inclouen un repositori de publicacions en curs, mitjançant l'enllaç corresponent des de l'Institut. En aquest mateix àmbit, cal esmentar també l'inici de la publicació electrònica (e-book) dels llibres de la Biblioteca d'Història Rural.

Actuació núm. 3:

Potenciar la traducció a l'anglès i al castellà de la **pàgina web** de l'IRH i d'alguns dels materials incorporats (vegeu "Actuació núm. 2")

Actuació núm. 4:

Mantenir, almenys, l'actual nivell de **projectes de recerca competitius**. Per aquesta raó, els membres de l'IRH, i assenyaladament els investigadors principals dels projectes, es comprometen a: sol·licitar –o fer sol·licitar- un nou projecte competitiu un anys abans de la finalització del projecte corrent o "viu"; mantenir, com a mínim, la proporcionalitat actual de projectes europeus a l'hora de renovar les sol·licituds; i mirar d'augmentar el nombre total d'aquestes sol·licituds. Tot plegat, tal com s'exposa en la taula adjunta:

Taula núm. 3: Cronograma dels projectes de recerca de l'IRH (2010-2013)

	2010 PO	2010 SN+SE	2011 FP	2011 SN+SE	2012 SN+SE	2013 FP
CRHR		2 + 1=3	2+0=2	0+1=1		
LAP	2+1=3	1+0=1	1+0=1		2+1=3	2+1=3
SPEPC		1+1=2	1+0=1	1+0=1		
Total	2+1=3	4+2=6	4+0=4	1+1=2	2+1=3	2+1=3

FP: Projectes competitius que s'acaben l'any indicat

PO: Projectes obtinguts l'any indicat.

SE: Sol·licitud de projecte competitiu d'abast europeu

SN: Sol·licitud de projecte competitiu d'abast nacional

Actuació núm. 5.:

Manteniment del nivell de **publicacions científiques**, tot i que, en aquest cas, no podem arribar a xifrar o concretar aquesta producció per les mancances –ja comentades- del GREC i les dades de l'OITT. L'actuació demana també una política o estratègia de publicació i difusió de resultats (revistes d'impacte, publicacions en anglès, etc.).

Actuació núm. 6:

Manteniment anual del nivell de **publicacions pròpies o co-participades**:

La *Biblioteca d'Història Rural*: publicació de dos volums anuals.

La publicació de la revista *Estudis d'Història Agrària*: un número anual.

La sèrie *Studies in the Rural World in the Roman period*: un número anual.

La revista *Studium Medievale. Revista de Cultura Visual – Cultura Escrita*: un número anual.

Actuació núm. 7:

Manteniment del nivell d'**activitats periòdiques fixes**:

El Seminari d'Història Econòmica i Social (anual), organitzat pel CRHR.

El Seminari d'Història Rural, del CRHR (anual).

Les Jornades d'Història Rural, organitzades entre el CRHR de l'IRH i l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines (bianual)..

El Seminari d'Història Medieval, organitzat conjuntament amb el C.S.I.C (anual)

El Seminari de Laboratori del LAP (anual).

Les Jornades Internacionals sobre el Món Rural a l'Època Romana (Banyoles), anual.

El Seminari Internacional de Cultura Escrita Josepa Arnall i Juan, organitzat pel Grup d'Estudis Culturals del SPEPC, anual.

El *Colloquium Studium Medievale*, organitzat pel Grup d'Estudis Culturals del SPEPC, anual.

Actuació núm. 8:

En la mesura de les nostres possibilitats, incrementar el nombre de tesis doctorals elaborades i llegides en el termini adient, segons el calendari següent (Taula núm. 4):

Taula núm 4. Previsió de lectura de tesis doctorals en el període 2010-2013

2010	2011	2012	2013	TOTAL
2	7	9	4	22

7. CALENDARI DE LES ACTUACIONS

7.1. Calendari d'actuacions 2010

Actuació núm. 1:

Regularitzar el GREC (amb les precisions apuntades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 2:

Potenciar **l'IRH virtual o digital** (amb les precisions indicades a l'apartat anterior)

Actuació núm. 3:

Potenciar la traducció a l'anglès i al castellà de la **pàgina web** de l'IRH i d'alguns dels materials incorporats (vegeu "Actuació núm. 2")

Actuació núm. 4:

Mantenir l'actual nivell de **projectes de recerca competitius**, i sol·licitar les renovacions següents:

Secció **CRHR**:
Sol·licitar la renovació de 2 projectes
Sol·licitar un projecte nou d'àmbit europeu

Secció **LAP**:
Obtenció de tres projectes (1 europeu), sol·licitats l'any 2009

Secció **SPEPC**:
Sol·licitar la renovació d'1 projecte
Sol·licitar 1 projecte nou

Actuació núm. 5.:

Manteniment del nivell de **publicacions científiques**, tot i que, en aquest cas, no podem arribar a xifrar o concretar aquesta producció per les mancances –ja comentades- del GREC i les dades de l'OITT.

Actuació núm. 6:

Manteniment anual del nivell de **publicacions pròpies o co-participades** (segons detall de l'apartat anterior).

Actuació núm. 7:

Manteniment del nivell d'**activitats periòdiques fixes** (seminaris, jornades i altres activitats especificades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 8:

En la mesura de les nostres possibilitats, incrementar el nombre de **tesis doctorals** elaborades i llegides en el termini adient, i segons el calendari de la Taula núm. 4.

7.2. Calendari d'actuacions 2011

Actuació núm. 1:

Mantenir el GREC (amb les precisions apuntades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 2:

Potenciar **l'IRH virtual o digital** (amb les precisions indicades a l'apartat anterior)

Actuació núm. 3:

Potenciar la traducció a l'anglès i al castellà de la **pàgina web** de l'IRH i d'alguns dels materials incorporats (vegeu "Actuació núm. 2")

Actuació núm. 4:

Mantenir l'actual nivell de **projectes de recerca competitius**, i sol·licitar les renovacions següents:

Secció **CRHR**:
Sol·licitar un projecte nou d'àmbit europeu

Secció **SPEPC**:
Sol·licitar la renovació d'1 projecte

Actuació núm. 5.:

Manteniment del nivell de **publicacions científiques**, tot i que, en aquest cas, no podem arribar a xifrar o concretar aquesta producció per les mancances –ja comentades- del GREC i les dades de l'OITT.

Actuació núm. 6:

Manteniment anual del nivell de **publicacions pròpies o co-participades** (segons detall de l'apartat anterior).

Actuació núm. 7:

Manteniment del nivell d'**activitats periòdiques fixes** (seminaris, jornades i altres activitats especificades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 8:

En la mesura de les nostres possibilitats, incrementar el nombre de **tesis doctorals** elaborades i llegides en el termini adient, i segons el calendari de la Taula núm. 4.

7.3. Calendari d'actuacions 2012

Actuació núm. 1:

Mantenir el GREC (amb les precisions apuntades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 2:

Potenciar **l'IRH virtual o digital** (amb les precisions indicades a l'apartat anterior)

Actuació núm. 3:

Potenciar la traducció a l'anglès i al castellà de la **pàgina web** de l'IRH i d'alguns dels materials incorporats (vegeu "Actuació núm. 2")

Actuació núm. 4:

Mantenir l'actual nivell de **projectes de recerca competitius**, i sol·licitar:

Secció **LAP**:
Sol·licitar la renovació de 3 projectes (1 europeu)

Actuació núm. 5.:

Manteniment del nivell de **publicacions científiques**, tot i que, en aquest cas, no podem arribar a xifrar o concretar aquesta producció per les mancances –ja comentades- del GREC i les dades de l'OITT.

Actuació núm. 6:

Manteniment anual del nivell de **publicacions pròpies o co-participades** (segons detall de l'apartat anterior).

Actuació núm. 7:

Manteniment del nivell d'**activitats periòdiques fixes** (seminaris, jornades i altres activitats especificades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 8:

En la mesura de les nostres possibilitats, incrementar el nombre de **tesis doctorals** elaborades i llegides en el termini adient, i segons el calendari de la Taula núm. 4.

7.4. Calendari d'actuacions 2013

Actuació núm. 1:

Mantenir el GREC (amb les precisions apuntades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 2:

Potenciar **l'IRH virtual o digital** (amb les precisions indicades a l'apartat anterior)

Actuació núm. 3:

Potenciar la traducció a l'anglès i al castellà de la **pàgina web** de l'IRH i d'alguns dels materials incorporats (vegeu "Actuació núm. 2")

Actuació núm. 4:

Mantenir l'actual nivell de **projectes de recerca competitius**. La previsió, en aquest apartat, depèn del resultat de les sol·licituds anteriors.

Actuació núm. 5.:

Manteniment del nivell de **publicacions científiques**, tot i que, en aquest cas, no podem arribar a xifrar o concretar aquesta producció per les mancances –ja comentades- del GREC i les dades de l'OITT.

Actuació núm. 6:

Manteniment anual del nivell de **publicacions pròpies o co-participades** (segons detall de l'apartat anterior).

Actuació núm. 7:

Manteniment del nivell d'**activitats periòdiques fixes** (seminaris, jornades i altres activitats especificades a l'apartat anterior).

Actuació núm. 8:

En la mesura de les nostres possibilitats, incrementar el nombre de **tesis doctorals** elaborades i llegides en el termini adient, i segons el calendari de la Taula núm. 4.

OBSERVACIONS FINALS

El conjunt d'actuacions previstes al llarg del període 2010-2013 revela les expectatives i les intencions dels membres de l'IRH en el futur immediat. Afinar una mica més aquest gènere d'actuacions i previsions –i no cal dir-ho, mirar de quantificar-les, tal com sembla que es demana en aquest contracte-programa- fóra un exercici potser ben inútil, al capdavall. D'una banda, perquè hi ha decisions –aleatòries per definició- que s'escapen de la voluntat –i de vegades fins i tot dels mèrits científics- dels membres de l'IRH. D'altra banda, perquè alguns indicadors qualitatius, com ara la qualitat de la recerca duta a terme, no són fàcilment quantificables. Finalment, les mancances i les distorsions de la informació institucional compilada són, ara com ara, excessives, i tampoc no ajuden a perfilar tendències i expectatives raonables. Qualsevol reflexió

estratègica, i el contracte-programa que se'n pugui derivar, demana, amb caràcter d'urgència, millorar, i molt, els processos de recollida i selecció d'informació.

En qualsevol cas, les dades disponibles i presentades mostren un IRH al màxim de la seva capacitat gairebé, raó per la qual un augment significatiu de la seva activitat passa necessàriament per un increment del nombre de membres i una major dotació pressupostària i de personal administratiu especialitzat. Una cosa i altra, però, no són pas previsibles, almenys a curt i a mig termini.